

Exen lapok minden héten négyzer u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasár. Jelennek meg. **Előzetési ár** felévre Buda-pesten házhöz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez. p. A hírcímnyek minden apróbetűs hasábrsoraért 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Vasárnap

542.

Februarius 14. 1847.

Előfizethetsi helyben kiadóhivatalban, hatvani utca az Orvath-házban 483ik szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az a u s z t r i a i birodalomba s külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Valazok fens. István főhétől a m. kir. kincstár és a magyar nemzeti museum igazgatója által hozzá intézett részvétlanusító iratokra. — Nyúlt levelek Erős Lajoshoz Szabolcsba (az oppositio büneinek phasisai) II. — Megyék: Közgyűlés Komáromban. Budapesti hírharang. Magyar gazd. egyesület. Pestü jótékony nőegylet álarozos tánczvigalma. Erdélyi országgyűlés. Külföldi. Nagybritannia. Franciaország. Spanyolország. Poroszország. Amerika. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

VÁLASZA fenséges **István** főherczegnek a magyar kir. udv. kincstár által hozzá intézett részvétlanusító iratra: „Tekintetes magyar kir. udv. kincstár! Midőn ő cs. kir. Felsége legmagasb. kegyelméből Magyarországnak kir. helytartóvá nevezetve, ezen szintolly nehéz mint diós pályára lépék, világosan áll előttem feladásom nagyszerűsége, 's érzem tökéletesen azon szent kötelesség súlyát, mellynel fogva kitelhetőleg megfelelni tartozom a legjobb Fejedelem bizalmának 's kielégíteni azon, több oldalról már is nyilvánított várakozást, mellyel kegyelmes kinevezetésemhez számosan köthetni vélek. — 'S ezen kötelesség érzetében egy az, mit esdve kérek a Mindenhatótól: hogy a milly tiszta szándék 's férfias akarat hevűi keblemet, annyi erővel is áldjon meg; hogy míg hivatásom tart, biztosan haladhassak azon pályán, mellyel boldogult atyám ötven néhez éven át oly fényesen járt, 's mellyen őt osztatlan bizodalom 's a honfiak hű ragaszkodása kísérte sirjáig. — 'S miután jól tudom, miszerint azon lelkesítő bizalomért is, mellyet e tekintetes magy. kir. udv. kincstár f. évi Boldogasszonyhó 27kén kelt becses üdvözlő levelében irántam kifejezni sziveskedett, leginkább boldogult atyám szent emlékének tartozom: ezen tekintetes m. k. udv. kincstárnak, mellynek tagjai hívségese ragaszkodásukat 's — ha kell — tapasztalat érlelte tanácsukat, mint bizon hiszem, megvonnai tölem sem fogják, oly ohajtással mondok ezennel szives köszönetet: hogy azon bizalmi kincsét, mellyt most legnagyobbrészt a Diósólym iránti kegyelet gyűjt számomra, saját törekvéseimnek mindenkor csonkítlanul megtartani sikerüljön. Egyébiránt állandó különös hajlandósággal maradok e tekintetes magyar kir. udv. kincstárnak Bécs, Bőjtölő hava 3án 1847, legszivesb jóakarója István m. k., k. helytartó.”

VÁLASZA fenséges **István** főherczegnek a nemzeti museum igazgatója Kubinyi Ágoston által hozzá intézett részvétlanusító iratra: „Nemes és vitélő ur! Azon vesztesség, melly felejthetlen édesatyám által mindnyájunkat oly fájdalommal ért, érzékenyebben tán alig sújtá hazai intézeteink egyikét is, mint épen a nemzeti museumot; — méltán keserget ez a Diósólym mindig egyiránt buzgó ápolóját 's érdekeinek legmelegebb előmozdítóját, ki valóban nemcsak páratlan ügyszerelettel vezetett az intézet dolgait, de szakértői fáradohatlansággal kereste mindig az alkalmat, hol akár régi időnk 's történeteink valamely maradványa megmenthető, akár az intézet egyéb gyűjteménye valamikép gyarapítható volt, hogy mindezek által a hazai tudományosság érdekében a nemzeti museumot gazdagítani segítse. — 'S hábár nem engedő is a Gondviselés megfelfiellen végzte, hogy atyám ezen intézetet, melly ápoló gondjai közt jelen állásig emelkedett, mint céljának már lehetőleg megfelelő egész közhatalmra megnyitni láthassa, 's hogy az intézet végkifejlesztés példás buzgósága által ő is előmozdithassa: szabadjon mégis reménylenünk, hogy az elhittelt mag megteremdi gyümölcseit, 's ezen „nemzeti” intézet szükséges kiegészítése 's kellő ápolása a közelebbi teendő k sorából kimaradni nem fog. — Vegye már most címzett uraságod 's általa a nemzeti museum egész tisztviselősege f. évi Boldogasszony hava 30áról hozzám intézett bizalom- 's hűségteljes nyilatkozataért szives köszönetemet, ki mindenesetre kedvesen veendem, ha címzett uraságod Budára érkeztem után az intézet tisztviselői személyzetét nekem bemutatandja. — Egyébiránt minden jót kívánván, maradok Címzett uraságod Bécs, Bőjtölő hava 9kén 1847, jóakarója István m. k., kir. helytartó.”

D (NYILT LEVELEK Erős Lajoshoz, Szabolcsba. Az oppositio büneinek phasisai. II.) Hogy pártod, kedves barátom, igen sok balfogást követett el — mi politikában bűnnek egyértékű — azt, ha őszinte akarsz lenni, magad sem tagadandó. Ép oly igaz, hogy sem ezeknek megújulása ellen, sem pedig a végre, hogy következtéseik kevésbbé érezhetők legyenek, magatok semmi óvó, vagy orvosszert nem alkalmaztatok, 's már csak maga ezen tény által is erkölcsileg és politikailag igazolva vannak azon kísérletek, mellyek illy czéllal más oldalról tettek, vagy még ezentul fognak alkalmaztatni. Hogy egyoldalunak ne mondhas, kész vagyok megengedni, mikint a kormánynak az 1825diki évet megelőző időkhöz eső cselekvényei, ezentul pedig egész 1845dikig elkövetett mulasztásai 's határozatlan föllépései, nagy mértékben mozdították elő azt, miszerint szarvatok annyira megnőjjen, mint a mennyire valóban megnőttek látjuk. Ha ugyanis a kormány — melly általában nagyobb politikai hibát nem igen követhet el, mint ha elleneinknek erősödését önmaga mozdítja elő, vagy vesztég nézi — a jogállapot helyreállítását után mindjárt feszegette húzza a közgazgatás gyeplő-szárát, és tágluni nem engedi; ha azon számos új törvényhozási intézkedések kezdeményezését, mellyeknek szükségéről kétségei nem lehetnek, a következők országgyűléseken önkézeibe veszi és formulázza, és általalok magától elsodortatni nem engedi, hogy ez eselben szarvatok, ha

megnőtt volna is, de ennyire, mint a mennyire megnőttek látszik, meg nem nőhetett volna, az nem szenved kétséget. Ezek azonban nem törtévény, azon arányban és progressióban, mellyben ezen tétovázások és mulasztások miatt a kormány erkölcsi tekintélye alább és alább szállott, szaporodott erőtök, és szaporodtak azon alkalmak és események, mellyek balfogásaitokat tanusítják. Ezen említett mulasztások és azon körülmény, miszerint jó szándékkal voltak és gyorsaságból hibáztatok csupán — mit valamint egyébkor, ugy most sem veszek kétségbe — azon beszámításnak fokát, melly alá büneitek miatt esetek kell, alábbszállítja ugyan, de nem mentheti ki, és a felelősség alól nem oldozhat fel benneteket, és így illő is, hogy politikai büneitek megbozszulják magokat. Felelősségek annál nagyobb, minél igazabb, hogy sok ideig egyedül magatok bírtatok tulsulytal a legjelentékenyebb téreken, miután sikerült azokat, kik bensőség veletek nem tartottak, vagy infascinalva elsodortok, vagy pedig rémitve téllenségre kárhoztatnotok.

Miszerint belásad, mennyire igazam van a felebbiekben, szükséges elsorolnom balfogásaitokat. Ezen munka csupán azért jár némi nehézséggel, mert nem könnyű a kinálkozó tetemes anyagot kellőleg sorba venni, osztályozni és röviden per summos apices kifejezni.

1836-ban (mert egész ide szükség visszamenni, miután mint rendszeres párt, leginkább csak akkor kezdetek szerepelni) 3¹/₂ év hosszú időszakában, a végtelen declamatiók és eszme-hintések árja miatt, alig végeztek valamit, és ez által a közvéleménynek az országgyűlések eredményessége iránt megőzött hiedelmét elkezdték ingadozóvá tenni. A tömeg kegyeivel való kaczerkodás miatt a tulajdoni jog elvének törvény általi megsértését indítványoztatok. Nagyobb vallási szabadság, viszonyosság és türelem melletti küzdelmek közben, ezen haza lakói tulnyomó többségének vállalása és annak szolgálai iránt sem elegendő türelmet, sem kellő tiszteletet és méltánylatot mutatni nem tudtatok. Az országgyűlési ifjuságot, melly tulnyomólag iskolából épen kikerült, és így tanulásra, nem pedig befolyásra vagy mások feletti bíráskodásra hivatott, ifjonczokból áll, közvéleményt képviselő szerepben engedték fellépni, és eltűrték, hogy fejtekre nőjjen. Azóta azt hiszi minden rendű hallgatóság, hogy ő hatalom, mellyel alkudozni kell, 's hogy ő nem hallgatásra, hanem a dolgok elődöntésére gyakorlandó pozitív befolyásra van hivatva. Liberalis eszmék bitortott czime alatt és ezégre mellet, tömérdek desorganizáló és dissolváló eszmék és fogalmak magyárt szórókat szét, mellyek azóta esirába eredve, a dudvát nagyszerűleg nevelték.

1836 és 1839 között azon igazgatottságot és hevltséget az elméknék, melly eszmehintéseiknek lön természetesen következése, sem fékezni, sem csilapítani nem igyekeztek. Védelmére keltek nem csupán a véleménynyilvánítás törvényes szabadságának, hanem azon visszaéléseknek is, mellyek vele járnak. A tanácskozó teremek felett helyütt uralgó hallgatóságok zsarnokságát folyvást túrték. A lélekvársárlást, a hol érdeketek kívánta, készen és nagyban üzték, a kormánynak e m'irigy gatlására irányzott törekvéseit vagy langyosan támogattatok, vagy épen elleneztek.

1839-ben ugyanezen járma alatt egy, általalok magát fékezte nem engedő hallgatóságok görnyedeztetek; a véleménynyilvánítás törvényes szabadságának védelme közben meg akartatok támadni a bírói függetlenség elvét, gyógyíthatatlan sebet ejteni a társadalomban mulhalanul megkivánatos represszív hatalom csépésén, és eképp egy vélt baj orvoslását még nagyobb bajok létrehozásával akartatok eszközölni. Túrték, hogy bizonyos kedvez eszmék uralma alatt enthusiasmus és elragadtatás, nem pedig higgadt megfontolás és körültekintés kezdje megoldani a törvényhozás előtt fekvő kérdéseket. Elkezdték magatokat a haladás egyedüli levontéjnek kikáltani, de ugy szedni rendbe eszméteket 's magatokat, miszerint az ohajtott haladás helyett ne általános felbomlás legyen a végeredmény, nem tudtatok.

1840 és 1843 között számos újabbakkal tetéztétek eddigi büneiteket. Es mindenekelőtt megengedtetek, hogy azon jó hangulat, melly a kormányt és országot az 1840diki országgyűlés végén átlengette, pártotok hevesebbjeinek tulságoskodásai által ok nélkül megzavartassék. Elnéztétek, hogy egy talentomos, de épen oly kevés ildommal mint sok hazaszeretettel megáldott, ábrándokkal és tévtanokkal pedig saturált agitator, kinél a képzeleti tehetség tulnyomólag több mint az itélő erő, egy épen akkor tágasabb körben mozogni kezdő sajtó kedvezése mellett, a jó és rossz indulatok felizgatására egyiránt számított virágos nyelvvel háborut izenjen firmátok alatt mindennek, a mi fenáll; elnéztétek, hogy minden tervet és ábrándot, melly fejében foganszott, firmátok alatt tálaljon ki panaceaül a vermes képzelődésű keleti magyarnak; a nemzet különböző osztályait és népfajait firmátok alatt böszítse fel egymás ellen; minden egyes kérdést, mellyhez hozzányult, tulságoskodásai által firmátok alatt compromittáljon; a megyei tehetőség köréről firmátok alatt terjeszsen olyan doctrinákat, mellyek egy jól rendezett alkotmányos monarchia fogalmával össze nem férnek; szóval, hogy egy minden józan számításat, sőt annak egyenesen gúnyállyal feltalált politika számára, firmátok alatt gerjeszsen fel egy olyan böszült enthusiasmust, szerezzen olyan meg nem érdemelt népszerűséget, és korbácsoljon fel anny szüvedéyleket, mellyeknek magatok is alig tudjatok többé ellentállani. Mind ezt elnéztétek, legalább nyíltan az efféle kontárkodások ellen fellépni, vagy nem volt elég bátorság-

tok, vagy nem volt elég belátástok, miért is azon politikai bűnök complicitását, mellyek elnézték miatt következtek, nem fogjátok magatoktól eltávolíthatni soha. Trombitástok izgatásai, természetesen növelték, mert reakció mint szövetségességre szükségök volt, minden politikai befolyásra nem jogosított, vagy arra meg nem értt elemeknek hatályát, és így lön, hogy mind az, mi nem egyebet, csak tapasztalatlanságot 's tudatlanságot, gyakran nem egyebet pajzanságnál, olykor vakszenvedélyességet, sokszor majmolási viselkedetet, 's legtöbbször csak különbenem illúsiókat képviselt, magát veletek identitálhatta, nyakatokra ülhett, és firmátok alatt ügyetlenkedhetett (p. o. a szatmári 12 pont, esanádi levéllel) a nélkül, hogy ezen kontárkodást megakasztani vagy csak roszalni is, elég bátorságotok vagy belátástok lett volna.

Igy kezeltétek tizenegy éveken keresztül, az egyedül általalok képviseltetni ohajtott „haladás.” Nincs is azért természetesebb mint az, hogy illy ferde kezelté mellett, az ugynevezett „leendő átalakulás,” melly illy auspiciumok alatt lenne végbemenendő, mind inkább egy tökéletes dissolutiónak színet és alakját ölté magára, minden el nem fogultnak szemében. Buzgalmat, jóakaratot tanusítottatok eleget — örömet megengedem — de előrelátást, tinmagatok feletti uralmat, keveset. A magyar nyelv és nemzetiség dolga, mellyet semmi tulságnak példáját nektek örökségül nem hagyott előzőitek körültekintőbb és eszélyesebb politikája, már előbb közös nemzeti ügyggyé tenni tudott volt, tulsakodásaitok közben érte vég diadalát, de féken nem tartott buzgalmatok, nem fog-e körülé új harcokat támasztani, nem fogja-e az önvédelem kénytelensége, azon erejét fogyasztani ismét, melly terjesztésére és művelésére lett volna különben szánható? azt csak a jóvendő döntendi el. Némi egyéb sikereket is arattatok egyszer másszor, de fájdalom! mindig magatok valatok abban eszközök, hogy a létrejött jó, annyi sok egyuttal becsúszott, roszaknak kíséretében szülessék, miszerint az ezek feletti keserűség, az előbbi miatt támadható méltó örömet ellensúlyozza. Elnéztétek, hogy megzavartassék a házi rend akkor, midőn az egész háztartást jobban elrendezni vala czeletok. Pártfőnökeitek vagy elhagyaták magokat a felkorbácsolt szüvedéylek árja által ragadtatni, vagy öszvekulcsolt kezekkel nézték a tévesztett ösvényt, mellyet a dolgok követnek. Elégé tömött soraitokból, csak egyetlen egy férfit állott ki, hogy bátor lélekkel szemetekbe mondja az igazat, fületekbe kiáltja a „ne tovább” at, és inkább népszerűségét kockáztassa, 's elszigetelt állásban lássa magát, semhogy balfogásaitok solidaritását lelken még tovább is hordozza. Ezen férfit Széchenyi István vala. Nem tudom, elfogultság, vagy pedig azoni fájdalom, hogy őt azontul többé pártfeleleteknek nem nevezhetitek, okozták-e? de elég az ahoz, nem hasznosítani vagy örögbeni feltevéseinek hatásait, hanem azt inkább megszibbasztani mutakoztatok hajlandóknak. O, az igaz, elszórta közeitek a szakadások magyárt, de neki köszönhetitek, hogy az aratás, mellyet még nyerhettek, regeneratio lehet — ha tudnillik azt maga a tokon kezdeni, elég lelki erővel bíradotok.

Már az 1839diki országgyűlésen kezdett, tulságaitokkal szemközt, egy új irányzat föltűnedezni, melly számos átalakítások szükségével, csak egy megbarátkozva mint ti, a mérséklet és körültekintésnek nyomatékot szerezni törekedett. Legjelentékenyebb képviselője 's ébresztője Dessewffy Aurél vala, és hatása mindjárt annyi, miszerint, bár elemei még elszórvá és egy consistens párt alakítására éretlenek voltak is, eszközölje mégis, hogy azontul csak két főirányzat maradjon fen, kézzel fogható csoportozatokban, a magyar politikai láthatáron. Egyiket a nem számító, másikat a számító politikások iskolájának nevezhetni. Az első maiglan megtartotta „ellenzéki” czimét; alkotó részei mind azon számos és egymástól eltérő vélemény- és érdekek-árnyéklatokból állanak öszve, mellyek ezen általános lobogó alá, az idő folytában, az események különböző befolyása alatt, az egység és öszvesített erőfelfejtés szükségének érzetétől mozgatva, öszvesereglenek. Ezen iskola ugyanaz, mellyből most az új Jelenkor emberei, okulva az átél tapasztalatokon, kiváltak, és a számító politika postulatumai előtt, bár későn, de meghajolva mégis, új pártot igyekeznek alakítani; ugyanaz, melly a számító politika feles számubarátjait zárja kebelébe, kiket azonban pajtásági szellem, álszég, gyengeség, balul felfogott pártérek, vagy egyéb eszeleges körülmény tart fogva, és nem enged a már nyomasztókká vált egykori kötelekekből, kibontakozni. A második iskola, melly Dessewffy Aurélben előbb ébresztőjét, később megalapítóját telé, felmaradt ennek halála után is, és ugyanaz, melly utóbb „conservatív” nevezet alatt egyesülve, legujabb cselekvényei által párt-organizmusát kiegészíteni, benneteket saját szerepetekre visszautasítani, 's a kormányzó hatalmat azon erkölcsi tekintély és ruganyosság visszazszerzésében segíteni igyekezik, mellyet ennek részint előbbi túlvitt engedékenység és mulasztásai, részint a ti balfogásaitok megcsökkentettek volt, de a mellyek nélkül, ha azokat visszazszerzenie nem sikerülne, minden új építmény, mellyet leraunk, minden régi, mellyet átalakítunk, vagy az alapot fogja nélkülözni, vagy annak szilárdságát megsérteni, és így végeredményben a tartósság biztosítéka nélkül maradni, leendő örökké kénytelen.

Nem azon feladást tűztem magam elibe, kedves barátom, hogy alaptalan vádak formulázásával tölsem kedvem, vagy családai büszkeségemnek hizelegjek, magokért helyt nem álló

állítások felhozásával. Az utóbbiak elkerülésére elég erős érzék magamban, az előbbi pedig távoztatom kizárta a tárgy komolysága. En a szemek előtt végbe ment események által igazolt tényeket sorolom csak elő, és alapot képeztek, melyre állva, megmagyarázhattam a történetek további folyamát. Es ezért szükséges, miszerint ha már előbb tartam azon tükört, melyben hibáitokat, mennyiben a „haladást” ezimét igénylitek, egész 1843ig esetetelve, megpillanthattad, folytassam ezen leábrázolást egész a jelen időkig ’s megtoldjam fővonatlag még azzal is, mi eljárásokat, egész 1843ig, részint a mennyiben mint „kormányellenzék” működtek, részint pedig a mennyiben az 1843-iki országgyűlést kezelték, jellemezhetik.

Nem fogok apróságokra és egyes esetekre kiterjeszkedni, csak sommázatát adandom abstractióimnak. Kormány-elleni fellépéseiteknek csak ritkán tudtátok megadni azon komoly mellősséget, csak ritkán azok alkalmával azon mértéket megtartani, mely az ilyeneknek nyomatékot kölcsönözni, az illyes fellépések morális hatályosságát fenntartani, egyedül képes. Legtöbbnyire, midőn az alkotmány felett örködni kívántatok, nem örködtek a tinnagatok, nem a megyei municipiumok mellőssége felett, ’s elfelejtétek, miszerint az alkotmány legnagyobb javai közé, épen azon meg nem rázkodtatott, teljes épségében fenálló tekintélye a végrehajtó hatalomnak számítható, melyet alkotmány-megőrzési megengedem jót, de balul alkalmazott szándékból mértékelen megrohanásait által lealázní, nélkülözhetlen fénykörétől megfosztani, és sárba lehuzni tudtatok. Tömerdek időt ’s erői pazaroltatok el, hatástalan kormány elleni demonstratiókra. Elfelejtétek ügyelemben tartani azon örök igazságot, melyet egy jeles elv-ellenetek mondott: „a rend és törvényes tekintet elve, egy és ugyanaz, mindvégig valamennyi lépésőin a politikai hierarchiának, és szomorú tévedés azt képzelní, hogy lehetséges azt mitőlünk lefelé értesíteni ugyan akkor, midőn felfelé gyengíteni akarjuk.” Örködtek folyamában, kíséretében, és egy részben egyenesen általa, több valódi esorba ütött az alkotmányon, több hátramaradást szenvedett a közigazgatás minden ága, szóval: több valódi rosz fejlett ki, mint a mennyi alkotmányt kormány részéről fenyegető veszélyt, eltávoztatni véltetek, — véltetek mondóm, mert mind ezen veszélyek, csak képzelgő tehetségek élénkségében, és nem a valóságban léteztek. A milyen csekély vala bátoriságot, tinűgyfeleitek balfogásai ellen lépni fel, épen oly gyakori vala viselkedétek, még a kormány-nyal kötekedések hitvány alkalmait is kizsákmányolni.

Ne várd tőlem, hogy az 1843-iki országgyűlésen halmozva elkövetett balfogásaitokat, hosszasan soroljam elő. Annak egész folyamata nem vala egyéb, mint egy általános elkövetett politikai bűnök folytonossága. Azon jót, melynek létrehozását elmulasztottatok, még tán helyre hozhatni, de az időt, melyet elmulasztottatok, az örökkévalóság sem adhatja vissza, azon rosz orvoslásának szüksége pedig, mely balfogásaitok közben, az előbbiek tömegét öregbítendő, becsúszott, sok erőt és időt veend még igénybe, melyet hasznosabban és méltóbban alkalmazni lehetett volna. Ezen országgyűlésen is folyvást túrtétek a hallgatóság zsarnokságát és egyéb kicsapongásait — valódi submitiót tanúsítottatok, nem párti megállapodásaitok iránt — mi megfogható lett volna — hanem a felebb említett talentos igazgató azon eszméi iránt, melyeket ő egymást felváltó be- és kiábrándulásai, ’s egy mesterségesen felköltött enthusiasmus, higgadt megmondolást lehetlenítő, tombolásai között, fejeteke vezérezkiztek, és ezeknek majdnem csak viszhangját a törvénykönyvbe belajstromozni, megkíséreltetétek; — elnéztétek, hogy politikai antipathiák sugalta kitéréssek, a választók legbecsesb jogát, küldöttök elűzése által, lábbal tapodják, ’s a törvényhozó test egy része felett, önkényes uralmat gyakoroljanak; — a „részek” és „kereskedés” tárgyában hozott elhíresült, ’s dactól áradó határozataitok által compromittáltatok a törvényhozó test egyik részének méltóságát, mely csak úgy maradhat fen épségében, ha a többiekét tisztetben tartja és hasonló túlságokra nem provocalja. Mind ezeket én nem most mondom először. Elmondtam nagyból 8 nappal az országgyűlésnek berekesztése után ugyanezen lapban, — elmondtam azóta bővebben többször, és nem szűnendem meg ismételní mindaddig, míg vagy egy mindinkább tisztában látó közvélemény egyetemes Amenje, vagy pedig tinnagatoknak, előbbutóbb elmaradhatlan, ’s az új Jelenkorinaknál tömegesebb vallomásai, fel nem mentendek ezen kellemellen kötelesség teljesítésétől.

Ugy van, régi barátom, nem pusztán véleményem nyilvánításának kétségtelen joga, hanem kötelességem, mely érzete ismételteti velem ezen igazságokat, melyek sokak által tán keserűségeknek fognak tartatni. Azonban hibákat palástolni vagy legyezgetni, nem kisebb bűn, mint elkövetni, ’s hazafinak, ki közügyekkel foglalkozik, mindent a hazára kell visszavinnie, jót roszat, mi szemielőtt fejledezik, a közügyek haszna vagy kárának szempontjából bírálnia, latolnia és szemüyre vennie, — a jót, hogy alapot ’s újabb indokokat szerezzen további előlépésekre; a roszat, hogy tévutakat jelöljön ki, melyekre nem tántorodni, balfogásokat, melyeket kerülni szükséges. Higgadt kedélyvel, nyugodt lelki hangulattal mondom én ezeket, távol minden gyűlöletől, és bennetek nemcsak a jó szándékat és a jóhiszeműséget feltéve, hanem ismervé egy közhasznúbb politika nemcsak formulázására, de követésére is teljes képességetek. Mert hiszen a haza felvirágztatásának és felüdítésének nagy művére, felette becses elemeket látok én bennetek, ’s látom egyszersmind, hogy az idő és erő, melyekkel a haza rendelkezhetik, nem végtelenek, de vajmi korlátoltak. És ez pedig közös tulajdona a hazának, melynek gyümölcstelenül felemészteni nem kellene! Amde valamint az egyes emberek jelleme, az élet tapasztalatai által nyer megállapodást és befejezettséget, úgy pártok is önhibáikon okulhatnak legjob-

ban, és csak idő folytában feneklenek le valamely határozott politikai irányzat alapjára. Nem tanítótokul vetem én fel magamat, hanem enpolitikámat készülok igazolni. Tényeket hívok vissza emlékezetetekbe, és nem politikai elveket vitatok. Tapasztalásra támaszkodom, és nem elméletre.

A fentebbiekben le van fővonásilag esetetelve azon „haladás”, melyet a jelenkori program commentátora szerint, ezeltől, ti egy edüli magatok képviseltek. Mi magamat illet, én azt soha sem tartottam haladásnak, hanem mindig azon szomorú zürzavaros állapotnak néztem, melynek mindenütt be kell következni, hol valamely ország politikai szerkezetében szükséges átalakítások eszközölésére, alólól jövő agiatióknak az által engedtetik kellenél több tér és befolyás, hogy a kormányzó főhatalom, az általános mozgalomtól elmarad, ’s annak vezetését elmulasztván, megengedi, miszerint más rendezetlen hatalmak támadjanak, melyek az ő szerepét bitorolják. Általában, mi egy ország politikai és erkölcsi egészességét nem mozdítja elő, sőt rajta esorbát üt, azt én nem igen tartom haladásnak. Így, hogy csak egy példát hozzak fel, a váltótörvény Magyarországra alkalmazva, ugy a mint behozatott, és az adott pillanatban behozatva, haladásnak tartani nem lehet, mert a közérkölciségben több esorbákat ütött, mint a mennyit repressiv törvényekkel orvosolhatni. ’S mégis mily hangos volt a diadali ének, és épen részeten, mikor megszületett! Meg is lehet, hogy a vele járó roszak szükségesek voltak, hogy más szükségesek javának örvendhessünk később; mert hiszen az emberi dolgok számtalanszor görnyedeznek ilyen kénytelenség alatt, és oly nagy nemünknek gyarlósága, miszerint többnyire csak a rosznak tapasztalásán keresztül, tud a jobhoz idővel elvergődni.

Sajnálva kell megvallanom, hogy, ha az országgyűlés végétől egész mostaniig lefolyt időszakra tekintek, a kép, melyet — eljárásokat ábrázolólag — felmutatnom kellett, a felebbinél hízegőbb épen nem leend. De ezt már jövő levelemre vagyok kénytelen halasztani, melyből ki fog derülni az is, hogy a fenlévő bajak ellen ovó és orvosser minden-kép szükséges vala, és az más, mint az, mely a veletek ellenkező oldalokon, foganatba vétetik, nem lehetett. Erős próbára teszem türelmedet, miért kér is, hogy abban meg ne fogyatkozzál, régi híved Dessewffy Emil.

Megyek

KOMÁROMBÓL, febr. hó 9. F. hó 4kén főispáni elnöklet alatt rendkiv. közgyűlést tartánk; tárgya volt a nmu m. kir. helytartótanács két rendbeli intézvénye; egyike értésünkre adá a közházát egyiránt sújtó gyászhirot, t. i. mélyen tisztelt nadorunknak kimúltát; másikból tudunkra esett, miszerint ő felsége addig is, míg a nador-választás bekövetkezik, dícsült nadorunk fiát, ’s erényeinek méltó örökösét István főhét Magyarországtól helytartóvá kinevezni méltóztatott. — Ezek felolvastatván indítványoztatott: felírni a fenséges nádori özvegynék, mikép azon fájdalom, mely fenséges férje kimúltával érte, velünk is közös; enyhítse ezen nagy csapást azon tudat, hogy egy nemzet fájdalom vagyűl bánatában, ’s osztózik keserviben; ugyanez megírati rendeltetett a dícsült fiának István főhercegnek is, jelenleg kir. helytartónak; kijelentvén egyuttal azon örömet is, melyet ihletve valánk, hallván felséges urunk által kir. helytartóvá lett kegyes kinevezetését, ’s hogy Komárom megye fenséges atya utódjának egyedül őt ohajlja, ’s ohajta várja azon időt, midőn ebéli ohajtását tetleg is bebizonyíthatja. Ő felségének pedig köszönő felirat intéztessek abeli kegyes intézkedéseert, hogy a nemzet izalmát ’s szeretetét bír István főhét k. helytartóvá kinevezni kegyeskedett, megkérve egyuttal méltóztatnék mielőbb alkalmat szolgáltatni: hogy ezen irántai vonzódásunkat bebizonyítandók, jövendő országunk nadorává leendő megválasztásában Komárom megye is mielőbb szavazatával járulhasson; — végre a megboldogult nadorert tartandó isteni tisztetben közösen részesüljünk, ’s az ő felsége által ajánlott évnegyedes gyászot fogadjuk el. — Ezen indítványok közakarattal elfogadtattak, ’s örüllünk a közlekedéssel párosult egyetértésnek, ’s hogy nincs senki, ki ezen fájdalomszülte öröm nagy napját Komárom megyének egyes kitérésék által megzavarni bátorokdjék, ’s mégis sajnosan kelle tapasztalunk, ez sem mulhatott el a nélkül. — Ugyanis T. Zs. kelt fel e elöad: mikép dícsült nadorunk közösen elméret érdemei leginkább dícsőittek a protestans vallás körül tett fáradaimai; illő tehát, hogy miután Komárom megye nemességének nyolcz tized része protestans, a boldogult az isteni tisztet is a protestans egyházban tartassék. — Tehát még ezt is edes ur! még ezen utolsó ága az igazításnak sem maradhatott el! nem kérünk tőled méltányosságot, mert ezt tőled nem várhatunk; de igen is azon pietás, melyel az elhunyt iránt viseltetünk, megkivánta volna, hogy legalább most, most egyszer az igazítás e nemtelen feyvervelést hagyja volna fel. Alig hangzott el végszava a szólnak, midőn érdemteljes helybeli kath. lelkészünk válaszóla a szólnak: „nem halt meg, ugymond, a dícsős elhunyt egy hitfelekezetenek, meghalt ő az egész nemzetnek — az egész hazának, a katolikusknak ugy, mint a protestansnak; illő tehát, hogy a rendek részt vegyenek itt is, ott is az érte bemutatandó isteni tisztetben, miert is részéről a megboldogult másnap tartandó gyászmisére ezenem meghívja a rendeket; végezve itt az isteni tisztetel menjünk a protestansok imaházába, ’s bocsássuk itt is fohászinkat az egék urához a megboldogultnak lelkeert,” mely nyilatkozata a tisztelt lelkésznek elfogadtatott. — A felirások főjegyzőnk által feltéve azonnal felolvastatván meghitelesítettek. — Másnap számos megyei, városi és katonaság részéről egybegyűltek jelenlétben a katolikus egyházban a gyászmise meg is tartatott; folyó hó 7kén pedig a reformatus egyházban gyűltünk össze, küldve imáinkat a megboldogult dícsőítésére.

SOMOGY, VESZPRÉM és ÁRVAMEGYÉK közgyűlésiről

vett tudósításit rendes levelezőinknek jövő számainkban adandjuk.

BUDAPESTI HIRHARANG. Azon gyászbeszéd, melyet dr. Schedel Ferencz a magyar tudós társaság teremében mult hó 25én az elhunyt fonséges pártfogó fölött tartott, nyomtatásban megjelent, ’s a hazai hatóságokkal is közöltetni fog. Mi e helyen egyéb érdemein kívül, különösen nyelvbéli alkotására figyelmeztetünk mindenkit egyszersbeszédnek, mely ismét fényesen tanúsítja, mire képes szép nemzeti nyelvünk, ollyanok kezeiben, kik azt nemcsak értik, hanem egyszersmind művelésére figyelmet fordítanak. — Egy háziurat személyesen ismerünk, kinek házádjá ez évre tíz ftal emeltetvén föl, ő viszont őt lakójának szállásbérét fejekint husz ftal emelte magosabbra, ’s a lépcsőn eddig égett lámpát világító hivatalától megfosztotta. E szerint, az olaj megkimelését nem is számítva, ezen ildomos háziur kilenczven forintot nyert az addó felszokkentesé által, ’s mégis ő panaszkodik! — Néhány nap előtt egy ur szokás szerint haza jöven a színházból, sőtében tapogatózott föl második emeleti szállására, mert a ház tulajdonosa, koránsem fukarságból, hanem csupán azért, hogy lakóit szép csöndes háziéletre kényserítse, a lépcsőket nem világíttatja ki. Épen felén volt már utjának a kérdéses ur, midőn valaki rögtön torkon ragadá ’s falhoz szorítá őt, mi alatt egy más valaki zsebeit kiüríté, ’s vállait a dököpeny alkalmatlan súlyától megszabadítá. Ezután mindketten elfutottak, de előbb a kiraboltnak kalapját nyakába ütötték, mi őt kiáltozásban és üldözésben egyenlőn gátolja. Ezen eset a mult héten történt, ’s ez bizonyára nem első a maga nemében; de mi minden történik még ezenkül az illy sötét lépcsőkön, miknek száma Budapesten rendkivül sok! A tudományos egyetemi kórház szülész-osztályának beteget közöl sokan mondhatnák, hogy a hosszú sötét lépcső nélkül bizonyosan nem — estek volna el. Tehát nemcsak az élet-’s vagyonbátorság, hanem az erkölcsiség is hatalmas szónokol a sötét lépcsők kivilágítása mellett, ’s véleményünk szerint nem utolsó kötelességei közé tartoznék a rendőrségnek, a lépcsők kivilágítására minden háztulajdonost szigoruan kényseríteni, hiszen ezeken azért szemmi baj nem esik, mert majd tudni fogják ők magokat a lakók erszenyein kármentesíteni. Tehát világozás mindenütt, még a lépcsőkön is, akkor aztán jobban láthatni majd némely lépcsők retentő rondaságát, ’s ez majd megpirítja (?) a fukar háztulajdonosokat, és jobban ügyelendek a tisztaságra, mi aztán még az egészségi állapotot is elő fogja mozdítani. Ime, mennyi haszna leend egyár lámpának! — Figyelmeztetjük a két szomszéd főváros lakóit, hogy a váci sorompó előtti sarkert jövő június végén csakugyan be fog záratni, kik tehát még ott szeretnének az élet fardalmaitól megpihenni, a farsang utolsó három napját használhatják, hogy szerfölötti táncz ’s egyéb dinom dánom által oda juthassanak. — Ma egy hete a nemzeti színházban a „Peleskei notárius” ismét jól mulattatá a nagyszámu közönséget, ’s mindenütt lehet ez alkalommal ismét Megyeri nevét hallani, mire egy ur így nyilatkozott: „Lám, azért nem sietnek az illető urak Megyeri emlékével, mert tapasztalják, hogy a nélkül sem feledjük őt el.” Ez szép ugyan, de azért talán mégsem ártana már valahára néhány szóval megnyugtanni a közönséget, hogy mi történt az emlékre begyűlt pénzceskével, ’s keresztül esett-e már ezen ügy az előleges tanácskozás stadiumán? — Vörösmarty munkáiból e napokban jelent meg a 9d. ’s 10dik füzet, melyek színműveinek folytatását foglalják magokban; a hátralévő két füzet gyorsan fogja ezeket követni, és a közönség díszes egészben birandja legnagyobb köllönket. Egy hólgytársulat van — mint halljuk — keletkezésben, mely e kiadás azon példányait, melyek az előfizetők kielégítése után megmaradnak, összevásárolni és szorgalmas költészettanulók közt hazaszerte ajándékuil kiosztatni szándékozik. E példát hihetőleg több lelkes hólgy követni fogja, mi nem kis mértékben mozdíthatná elő nemzeti költészetünket, melynek legnemesb ágai többnyire leginkább szenvedtek a részvétlenség fagyaláló lehelete által. ’S mily kevés kivántatik az illy ’s ehhez hasonló szép tettekhez! — Mit nem tesz a jó példa! Egy szegény tót legény Pestre jött, ’s vízfordással kezdé kényerét keresni, huzamosb ideig azonban természetesen nem boldogulhatott, mert nem akadtak mindjárt megrendelői, ezen egész szomorú időszak alatt egy más szegény vízfordó ember mindennap egy garast ajándékozott kényerre a még szegényebb tótnak! — ☺

MAGYAR GAZD. EGYESÜLET. A f. évi január 30án tartott közgyűlés az országos szőliskola ügyeit és a szőlővesszők eladásának kezelését rendezvén, ’s egy részről szigoru rendet megállapítani ohajtván, más részről pedig a t. közönség kényelmét méltányos figyelembe vévén, a következők határozatokat végzé közhírül adatni: 1) Mindazon t. hazánkfiak, kik az országos szőliskolából akár gyökeres, akár sima vesszőt rendelni ohajtanak, e szándékukat akár személyesen, akár levél által az egyesület titoknokai hivatalában (ülől ut gr. Károlyi-láz) sziveskedjenek kijelenteni, mert illy megrendelések ezental egyedül ott történhetnek, és másutt sehol el nem fogadtatnak. 2) Ervényes megrendelés csak készpénzfizetés mellett történhetik, ’s a megrendelő szőlővessző a szőliskola felügyelősége által csak úgy szolgáltathatik ki, ha a titoknokai hivataltól nyert utalvány a kifizetésről szóló pénztárnoki elismeréssel is ellátva van. 3) Ha egyes megrendelő urak utalványozott vesszőiket el nem vitették, az erre beletett pénzt többé vissza nem kaphatják, hanem a helyett a rá következő esztendőben pénzők értéket ismét vesszőben kikapartatják azon esetre, ha az egyesületnel hátrahagyott vesszők az el nem vitetés következtében el nem romlottak, ’s mint haszonvehetők a szaporító táblába utolag kiültetethetnek. — Közelgetvén a tavaszi évszak, mindazon t. bazánkfiak, kik a szőliskola kedvezményével élni ohajtanak, sziveskedjenek a jelen határozatot tudomásul és utmutatásul fogadni. Pesten, febr. 2kán 1847. — Török János, egyesületi titoknok.

A je
PESTI N
16án a
Pest nem
konzenz
uj alkoi
gyamolit
kik má
jók vonn
jöveldm
nelküliek
hétfőtől
szonyál
utezaban
lent a tár
Károly

Erő
(A tanác
és Széke
ségről.
A mellyek
1562ben
tatván az
mint mag
Zsigmon
kat mind
mányozv
által nag
tek be ju
tesen az
megmar
t. i. mint
Az előad
szoros ö
képzelní
fizettek
szágygyl
1750ben
tök jobba
10. pont
num b
exemp
esett, m
vén, kin
buto.
dékosan
nicatura
nagylelki
ime nem
nyomni:
egy árny
hogy ki
legyen;
nak. Es
tenni, m
ban szől
zel teljes
ott is van
sek, ezek
nye rövid
nézve eg
állítások
dét másn
muma, m
de későb
ha vissza
hevíljön
ról kellett
manibus
tisztá kel
rrkre, m
nyára áll
szében e
kebellet
a haza ol
személyh
politikai
szavait h
dozzál ti
nem kell
csak rajt
mint hyp
mány ’s i
liőből áll
szüksége
czivakod
nak titek
mutathas
bölc tan
sem histo
székelyf
gyei mag
pationis
megkülö
a magyat
tokat hü
mányak
tályt állít
gyok, u
mindnyáj
egy hatal
chák Fej
bert Káro
illyeten f

A jelen nyomasztó szükség lehető enyhítése tekintetéből, a PESTI NÖGYELET e farsang utolsó napján, kedden, f. e. február 15-án a l a r c z o s bált rendezend gyámoltjai javára, mi által Pest nemeskeblű közönségének — mely a szükölködők iránti rokonszenvét jelen inségben valóban kitünő buzgalommal tanúsítja — új alkalom adatik, chező felebarátait tettleges hozzájárulással gyámolíthatni. A cél maga magát ajánlja, s azon emberbarátok, kik már is ezeket tettek le az emberiség oltárára, el nem fogják vonni személyes részvételüket ama tánczvigalomtól, melynek jövedelme a kenyertelenségre jutottaknak táplálékot, a hajlék nélkülieknek nyugvóhelyet adand. Beléptéjegyek 1 pfjával jövő hétfőtől kezdve az egyleti másodelnökön Derra-Zettiry Irma asszonynál, ugyszinte Guggenberger Lipót pénztárnoknál is a vacz utczában, a bál estvéjén pedig a redoute épületében a pénztárnál lent a tánczteremkebe vezető előcsarnokban kaphatók lesznek. — Károly Lajos, a pesti nögyelet titoknok.

Erd. orsz. gyűlés. XXVI. orsz. ülés jan. 28. (A tanácskozás folyt.) Szól végre a mgos gróf ur a Magyar- és Székelyföld természete közt jogi tekintetben létező különbségről. A székely földbirtok jelenleg kétféle természetű, némelyekben t. i. jus regium van és másban nincs. E különbség 1562ben innen vette eredetét, midőn János Zsigmond notáztatván az egész nemzetet, birtokait elvette, 's ugy tekintvén mint magyar földet, másoknak adományozta. Később Báthory Zsigmond alatt kegyelmet nyertek a székelyek, de birtokait mind vissza nem kaphatták, mert egy része el volt adományozva. Egyébiránt voltak székelyek, kik talán, hogy ez által nagyobb aristocratákka legyenek, tulajdon magok viték be jus regiumot székely birtokaikba. És itt már tökéletesen az a természete a földnek, mi a vármegyéken. De azért megmaradt a Székelyföldnek egy része eredeti épségében, t. i. mint valóságos allodium, mely adó alapja soha sem volt. Az előadottak szerint e két eszme: adó és coloniacura oly szoros öszveköltetésben van, hogy egyiket a másik nélkül képzelni nem lehet. Ha áll tehát, hogy a székelyek adót nem fizettek, áll az is, hogy köztök nincs coloniacura. Az országgyűlések mindig allodiumnak tekintették a Székelyföldet, 1750ben az iratik a székelyekről, hogy ha bár vannak is köztök jobbágyok, de mind allodiaturák bírnak. A Leop. Dipl. 10. pontja tisztán rendel, hogy „siculi genus hominum bellicosissimum ab omni tributo sint exempti.“ S emlékezhetek a kk és rrk mily nehezökre esett, midőn az említett oklevél 1837ben megerősítve lejövén, kimaradt volt belőle e három szó: „ab omni tributo.“ Pedig ez csak történet müve volt; és im most szándékosan akarják kimondani, hogy Székelyföldön van coloniacura, van adó alatti föld. Hányzsr igérték a kk és rrk nagylelkűen a székelyeknek, hogy levezzik róluk az adót, és ime nem hogy beváltanak szavokat, sőt új teherrel kívánják nyomni: méltóztassanak régi alkotmányuknak legalább ez egy árnyékát pártolni. A kor szelleme hatalmas követeli, hogy ki kell irtani a feudaliszt, hogy minden föld szabad legyen; ez czélja az urbernek 's ezt követendő örökvaltság-nak. És most olyt kívánunk, ugymond, a Székelyföldre tenni, melyet a miénkről elhárlni szándékok. Midőn azonban szólt a Székelyföldön nem látja helyét az urbernek, ezzel teljességgel nem akarja azt mondani, hogy a mennyiben ott is vannak szellek, és történések földesuri visszaélések, ezeknek korlátozására intézkedés ne történjék. Véleménye röviden imez: ne határozzanak a kk és rrk Székelyföldre nézve egész, fél vagy negyed-teleket, hanem csupán azt állítsák meg, hogy ha egy székely 10—20 köböl férő földet másnak akarja adni használatra, mi a szolgálat maximuma, mit érte követelhet? — *Marosszéke k.* A régen nagy, de később elesett Románok volt egy szép szokása, melyre, ha visszagondol a jelenkor fia, lehetlen, hogy keble fel ne hevüljön, 's e szokás abban állott, hogy midőn a nép sorsáról kellett határozni, kiállott a praeco 's ezt kiállotta: „venite manibus puris et pectore puro“ (jőjjetek tiszta kezekkel és tiszta kebellet.) Ha alkalmazhatók az idézett szavak a kk és rrk-re, mint az erdélyi törvényhozás személyesítőire, bizonyára alig van tárgy, mely iránti tanácskozás előtt helyesebben el lehetne mondani: jőjjetek tiszta kezekkel és tiszta kebellet, mint a fenförgő székelyűgy. Itt állunk, ugymond, a haza oltára előtt; az istenség, melynek áldozunk, három személyből áll: igazság, alkotmány és közjó; ez az igazi politikai szentháromság. Midőn az oltár előtt áll szólok, e szavait hallja az istenségnek: azért jöttél ide fiam, hogy áldozzál tiszta kezekkel és tiszta kebellet. Az is azt mondja: nem kell ide sok buvósdi, a korszellem tetteket kíván, azért csak rajta fiam, vessétek össze vállaitokat 's közös erővel, mint hypomochlion emeljétek a közjót. Amde eléáll az alkotmány 's így szól: lassan fiam, ne hirtelenkedjél; mert két milióból áll erkölcsi személy teremtésére sok idő és nevelés szükséges; az igazságnak és észnek pedig azt mondja: ne czivakodjatok, mert az ország képviselői tiszteletben tartanak titeket, csak időt és körülményt várnak, hogy tetteket mutathassák ki jó szándékukat. Szólok elfogadja ez ósanya bölcs tanácsát, 's ennek szelleméből kiindulva azt állítja, hogy sem historiai, sem politikai, sem jogi szempontból urber a székelyföldre nem alkalmazható. Azt kérdik erre a vármegyei magyarok: hiszen ti székelyek is ép oly primae occupationis jognál fogva birjátok földeteket mint mi, miért hát a megkülönböztetés? A székely azt feleli: nem. Mikor ugyanis a magyarok Pannoniába bejöttek, Ungvárt elfoglalták, a tótokat hűbéreseikké tették, a földnek egy részét a közállományának adták, többt egymás közt felosztották, négy osztályt állítottak fel, u. m. Szent István jobbágyai, várjobbágyok, udvarnikusok és rabszolgák osztályait. Ekkor még mindnyájan részesültek a közterhekből. De lassankint egy-egy hatalmasabb egyén felülemelkedvén a tömegben, oligarchák fejlődtek közöttök, millyen volt Trenchini Máté, ki Robert Károly alatt a király ellen is hadakozott. Az oligarchák illetlen felemelkedése önként következtette a rabszolgák szá-

porodását, kiknek száma csakhamar annyira ment, hogy az igazgatás kénytelennek érezte magát, ezeknek sorsa fölül is rendelkezni. 1360ban már látszanak nyomai az urbernek, a midőn meghatározottat, hogy miből álljon a jobbágyok mind szolgálat-, mind termékekbeli tartozása. 1514ben már azt mondja ki a törvény, hogy a jobbágy hetenkint egy napnál többet szolgálni nem köteles. D. e. M. Theresia alatt, mint tudva van, ismét történt urberü intézkedés. Ugy, de mindez a magyar földre nézve történt, egészen mások levén a székelyföldi viszonyok. A székely nem volt hódító, hanem mint vert, üldözött nép vonta be magát e hon rengeteibe, ott közlársaságot alapított, mely egy főnök Rabombán alatt állott ugyan, de azért mégis respublica volt. A székely tehát nem hódított földet biit, de másfelől valamint ezt, ugy jogait sem nyerte a magyar királyoktól, mert ő régibb a trónnál. Igaz, hogy vannak székelyföldön is zsellérek vagy jobban mondva hasznóbérlők, de ezek primipilaris és pixedarialis telkeken laknak 's ugy lettek, mint már itt többen, jelesen gr. K. J. alaposan, fejtették. Ez a dolog történeti állása. A mi jogi állását illeti: a székelyek azon feltét alatt léptek szövetségbe a magyarokkal, hogy eredeti szabadságukban meghagyassanak. Ezt tanúsítja a h. k. III. r. 4. czime, valamint a Leop. Dipl. is. És a törvények megtartására fejedelm és nemzetet eskü kötelez; eskü, mely előtt minden hatalomnak meg kell hajolni, mely az isten szava, mely ha nem áll, megszakadnak a társaslet minden kötelékei, az ember feleségét, gyermekeit is eltaszithatja magától. A székely ép oly joggal bírja három vécás földét, mint a vármegyei nemes nagy terjedelmű tábláit; kéri tehát a megyei birtokos urakat, hogy valamig ők közteher nélkül bírák majorság-földeiket, méltóztassanak a székelyeket is megtartani e kiváltságukban. Szólok szerint, urber és adó oly rokonságban állnak egymással, mint jég és víz; és így ha urber viték be a székelyföldre, a székely nemzet még reményétől is meg lesz fosztva, hogy törvénytelen terheitől valaha meneküljön, mert a rajta most törvényen kívül fekvő adót az urber törvényesítne. Ismét kéri a kk és rrket, ne tartszának el maguktól 400 ezer székelyt, ezt kívánja a politica ratio is; mert senki sem állhat jót, mik lehetnek következtései a vég elkeseredésnek. — (Folytatjuk.)

Rövid közlés. A XXIX. orsz. ülésben febr. 1-jén is meg mindig az urberiség kérdése felett folyt a tanácskozás. Scmmi végzés. — A XXXik ülésben febr. 3-án, miután még 11-en szóltak, elnök ő nmlga röviden felolvasa az e tárgy feletti tanácskozás folytán kifejtett véleményeket, a kérdéseket következő renddel vette kitüzendöknek: 1) Az 1819beli öszveirást kívánják-e a kk és rrk urberiség alapjául felvenni, vagy a status quo-t? Ha a többség az öszveirás mellett nyilatkoznak, akkor kitüzi 2) Rectificatióval kívánják az öszveirást alkalmazni, vagy a nélkül? Ha pedig netalan a status quo valnek határozottak, akkor kitüzi 3) 43- vagy 47beli status quo? E kitüzés felett némi vita támadt; többen nyilvánítván, miszerint az első kérdésre sem állítolag sem tagadolag nem felelhetnek, miután volt olyan szónok, ki sem a 19beli öszveirást, sem a jelenlegi status quo-t nem pártolhatja, hanem az 1820beli status quo-t; volt másfelől oly vélemény, mely szerint bizonyos értelemben a 20beli öszveirás combinálható a status quo-val, tehát egyiket sem lehetne általános elvetni. Ez ellenvezetnek részint azon megnyugtatásnál fogva, miszerint az első kérdésnél felmerült aggodalmak a következő kérdések eldöntése alkalmával teljesen megszűnnek, el levén enyésztetve, elnök ő nmlga következőleg folytatta kijelentését: „A kk és rrk mindnyájan megegyeztek abban, hogy mindazon föld, a mi allodium, valamint szintén az is, a mi a h. k. I. r. 40 czime, Apr. III. 2. cz. értelmében vagy pedig urber perben keletkezett itelet következtében ment a földesur kezére, urberiség nem lehet. A mi a székely kérdést illeti, a többség véleményét abban látja öszponosulva, hogy az urbernek Székelyföldön is helye van; ugy mindazáltal, hogy a primori allodiatura, továbbá primipilaris és pixedarialis állomány urberiség nem lehet. Azt hogy a székelyföldi urberiség adó alapjául ne szolgáljon, nem tartja szükségesnek határozatilag kimondani, miután a kk és rrk különben is előre kimondották, hogy nem csak székely, hanem magyarföldi urberiség sem lehet adó alapja.“ Ekkor Háromszék e. követe kéri elnök ő nmlgát, méltóztassék e kérdést tüzni ki: van-e Székelyföldön urberiség vagy nincs? **Elnök: Minthogy az erd. követ urnak az elnöki enunciatio ellen volt kifogása, kéri a kk és rrket, hogy azok, kik enunciatioján megnyugodtak álljanak fel. (Nagy többség feláll.) És most kezdődött a vitaközásnak egy záros stadiuma. A székelyűgy pártolói közül sokan kijelenték, miszerint értetlenség, csalódás 's at. következtében nyilatkoztak az enunciatio mellett; aggodalmukat az által állítván megszüntethetőnek. Ha a „primori, primipilaris és pixedarialis“ megkülönböztetés helyett csak ezen általános kifejezés tételik: „siculica haereditas.“ Elnök ő nmlga a tárgyat befejeztetnek nyilvánítván, e feletti vitának, ugymond, csak akkor lehet helye, ha netalan a jegyzőkönyv nem a kimondott határozat értelmében lenne szerkesztve, egyébirant olvast, ellenveleményt mindenki jelenthet. Azonban a vita folyvást hevesebb lön, míg nem végre elnök ő nmlga, miután többször kifejtette, miképen érti előbbi kijelentését, 's mind annyiszor felszólította a kk és rrket, hogy az időt illetven vitákkal ne töltsek, következőleg szólt: „Kívánják-e a kk és rrk, hogy a Székelysége az urberes kezekben levő urberü foldek, melyekről nem lehetne bizonyítani, hogy székely allodiumok volnának, urber tárgyi legyenek?“ A kik ezt kívánják, álljanak fel. (Nagy többség feláll.) Ezután a fentebb egy számmal jelelt kérdést tüzte ki ő nmlga. „Az 1819beli conscriptiót kívánják-e urberiség alapjául vagy a status quo-t? Nagy többség: Conscriptio. Más kérdés: „Rectificatióval kívánják-e, vagy a nélkül?“ „Hatarozat: Rectificatióval. Utolsó kérdés lett volna, hogy a rectificatió melyik status quo-hoz képest történjen. Azonban többször kívánatára ő nmlga e kérdést előleges tanácskozásra utasította. Ülés végen felolvasta ő nmlga az udv. kancellár ő excja üdvözlésére menendő küldött-ség névsorát. (Az ülés vége 3adfelkor.) (Erd. Híradó.)**

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. A parlamentházak tanácskozásai be- zárólag febr. 1eig előkészületek 's tehát közérdek nélkül szükölködök valának. O'Connell e napon jelent meg először az alsóházban 's a whigek oldalán foglalt helyet; egy levelező annyira elaggodtnak mondja lenni, hogy földi pályája nagy léptekkel közeledik vége felé.

Míg a kormány Irlandot illető javaslatai az országgyűlésen köztetszéssel fogadtattak, ezzel a sajtóban épen nem dicsekedhetnek. A Times határozottan ellene van az egész tervnek, 's azt mondja, legjobb lenne, Irland részére évenként 10 millió fontot róni le a budgetre, miszerint a celták gentleman életet élhessenek, nem is tekintve, nyárspolgári, teherhordói vagy utcaseprői sorsban sanyarognak-e a szászok. Nevezetes, hogy a tervvel a M. Chronicle (Palmerston) sincs megelégedve, és Irland ujonszületésére nézve attól sikert nem remél. A terv fogantatásának költségei (melyeket a kormány a jövedelemadó felemelése által látszik földi akarmi) megszámlíthatlanok, két millió levén a táplálendő ember. Továbbá a kényszerítő kisajátítást roszalja e lap, melyet erőszakos kobozásnak nevez, és a szegényházi felügyelőkre házott hatalmat. Egy szóval, mond, e terv mellett csak az ir földesurak nyerneek. — Különös! a whig kormány védelmére e tárgyban a tory Standard kél, 's azt mutogatja, hogy Russell lord bölcs rendszabályai nemesak Irlandnak, hanem Angliának is nagy hasznára lesznek.

FRANCZIAORSZÁG. A követkamarában febr. 1. a válaszfelirat általános tárgyalásánál Roger, Desmoussaux de Givré és Garnier-Pagès a három „hatalmasság merénye“ ellen expectorálták magokat 's azt fejtették, hogy Franciaország magat a csapás ellen szabadelvű kül és belpolitika által kell földnie. Garnier Pagès roszalta a módot, miképen él a kormány Spanyolországban a francia befolyással, jelesen hogy Krisztina királynét, kit a nemzet számkivetett, Madridba visszaküldötte, egy nyomoru házi esel miatt e hercegasszony valamint Gonzales Bravo és Narvaez véres visszahatásaihoz vállaltvetett, Spanyolországot egy párt kezébe játszotta, a két nemzet közti rokonszenvet szétszaggatta 'sat. Ellenben D. de Givré a spanyol házasságokról tanácsosabbnak tartotta a hallgatást, miután a bevégzett tényen változtatni ugy sem lehet és az Angliávali egyenesség helyreállása kívánatos lenne. Krakót illetőleg pedig körülbelül eképen hallatta magát: „A török birodalom épsége nincs megirva a bécsi kötésekben, most azonban a körülmények szerint alkalmazandó biztosítékok nyert. A török birodalom épsége együtt jár az ausztriai birodalom épségével. Jegyezték meg, ha Oroszország Ausztria engedelmével, vagy viszont, vagy mindakét hatalom előleges alku szerint valamely dunai tartományra teszi kezét, kezünknel lesz Olaszország, nem a meghódított, hanem a megszabadított Olaszország, mint zalog a török birodalom épségének, melyért annyi áldozatot tettünk 's annyi esküvel kezesekedünk. Ekép a világégek veszélyeztetve van egyrészt Krakó bekebelezésének megsértése után támadhatna, 's lehet másrészt veszélyeztetve kétféle váratlan események, u. m. a krakóihoz hasonló bekebelezések által és szabadságok, nemzetiségek 's függetlenségek megsértése vagy pedig olytalan váratlan esemény által, mint a belga forradalom vala. Hitem szerint Franciaországnak akár a béke akár a háboru hasznos leend. Mi a háborut illeti, ez csak kivívás vagy az ország becsületének megsértése után támadhatna, tehát nem viseltetnek világijesztő forradalom, nem is világhódítás, hanem alkotmányos törvényink, egyenlő szabadság, nemzeti és emberi jogok nevében. Illy zászló alatt mutatkoznának hadaink a külföldön, 's azokat nemcsak a hazafiság hatalma, mely 1792ben Franciaország egész népeességét zászlói alá hitta, hanem a császári sereg emléke és fegyelme is fogná lelkesíteni. Hiszitek-e, hogy így levén, akár megtámadás akár védelem esetére tartanunk kellepe seregeiktől ez északi hatalmaknak, melyek mintegy kívül állnak a művelt nemzetek törvényein? És a béke idején egy hatalom küzd mellettünk, a jog erkölcsi hatalma. Nézzétek Poroszországot. Ott a kormány és egy bizonyos (rajnai) tartomány közt egy kis villongás van. A tartomány megtartani akarja a francia törvénykönyvet, melyet tőle a kormány elvenni akar. Van ott még egy másik villongás is a kormány és az egész ország közt. Az ország alkotmányt kíván, a kormány jobbnak véli a halogatást. Pedig, uraim, az alkotmány, a törvény, az Franciaország. Mi e dolgok szövetségesei vagyunk, 's e dolgok a mi szövetségesünk. — Nem levén több szónok az általános vitára feljegyezve, az elnök a felirat első két szakaszát felolvassván az elsőhez semmi észrevétel nem tétel, a másodikhoz, mely ekép hangzik: „Felséged viszonyai minden külső hatalmasságokhoz erős reményt nyujtnak felségednek, hogy a világbeke fentartatni fog. Mi ennek felségeddel együtt örvendünk.“ Billault szólt 's a kormány külpolitikáját hosszabb beszédben helyeselvén Thiers-reli meghasonlásáról nyílt vallomást tett. — Bureaux de Puzy nem hiszi ugyan, hogy az Angliávali feszült viszonynak háboru lesz vége, de midőn maga körül tekint és azt látja, hogy a többi hatalmasságok Franciaországot gúnyoló demonstratiókat mernek tenni 's a szétépett szerződéseket szemeközé dobják,

*) Ezt conservatív tag mondja, de bizonyosan a jacobinuskoknak is inycere. Az Ausztria elleni hetvenkedés annal kepelebb, miután e hatalom nem ma született gyermek, hanem régi idők óta örökösleg a legonzetlenebb részvétellel a török birodalom egysége felett, 's annak ellenségeit a maga ellenségeinek tekintti. És azon pillanatban, midőn azzal fenyegetőznek, hogy Olaszországot és a rajnai tartományt fellázítandják, a jog mezején vélnék állni, másokat pedig kizárnak e mezőről. Legjobb a dologban, hogy a nemzetek meg nehezen feledhették el, hány-szor esáltak őket már meg a francziák, 's nem hallgatnak szírenhangjaikra. (Allg. Zg.)

's ha megdondja, hogy Franciaország ellenmondásának üres szónak maradnia nem szabad, nem látja át, hogyan bizhatni oly erősen a világbéke állandóságában? — Guizot ur a kételkedők megnyugtására a szakasz iránti szavazást felfüggesztetni javasolja, míg a kamara minden külső ügyeket megvizsgálta. Ez elfogadva az ülés szétoszlott. — Beaumont, Bethmont és Maleville ellenzéki tagok következő pontot nyújtottak át az elnöknek, mellyel a választásokról megfogalmazandó indítványozandó: „Vajha szabadlevél és mérsékelt politika a kormány az erkölcsi tekintélyt, mellyre szüksége van, az igazságnak a tisztelgetését, mellyre a becsületesség megkíván, intézeteinknek pedig a békes és rendes kifejlést biztosítaná; 's felségéd számot tarthat a mi függelen és önzéstelen közremunkálásunkra.”

SPANYOLORSZÁG. Madridból jan. 27-éről azt írják, hogy a cabinet crisisnek addig még vége nem volt, 's tehát az ország már egy hét óta volt rendes kormány nélkül. Még folyvást különféle kombinációkról beszéltek. Castro y Orozco sem volt képes miniszteriumot összealkotni. Legjobb valószínűséget tulajdonítottak ezen kombinációnak: Rivas hg, Bravo-Marillo, Concha 'sat. — Cortina a követkamarában jelenté, hogy a királyné és infansé házasságára vonatkozó okiratok előterjesztését kívánandja az új miniszteriumtól.

POROSZORSZÁG. Az országot alkotmányával megajándékozó királyi rendelet következően hangzik: „Mi Friderik Vilmos, Poroszország király 'sat, ezennel közhírré teszük: Kormányra léptünk óta országunk rendi viszonyainak kifejlésére mindig különös gondot fordítottunk. Elismertjük, hogy ez egy egyik legfontosabb feladata istentől nyert királyi rendeletünknek, mellyben két czél van kitűzve előtűntünk: a dicső emlékezetű elődeinktől ránk szállott korona jogait, méltóságát és hatalmát sértetlenül megtartani kormányban utódainknak, egyszersmind pedig monarchiánk hűséges rendjeinek azon határozottságot nyújtani, melly ama jogokkal és monarchiánk sajátosság viszonyaival egybehangzóan, diszjóló jövendő képes nyújtani a hazának. Mihezkepest tovább építve az istenben boldogult atyánk ő felsége

hozta törvények alapján, jelesen a statusadósság ügyét illető 1820. ki jan. 17-kei és a tartományi rendeket illető 1823. ki jun. 5-kei rendeleteken, határozzuk: 1) Valahányszor a status szükségét új kölesönt, vagy új adó kivetését, vagy a fenálló adónak fölemelését kívánandják, e gy e s ű l t o r s z á g g y ű l e s b e h i v a n d j u k e g y b e a m o n a r c h i a t a r t o m á n y i r e n d e i t, a kölesőre nézve a statuskölesön iránt élő rendelet által kikötött munkásságnak igénybe veendő, az adóra nézve pedig megegyezéseket magunknak biztosítandók. 2) Az egyesült rendi választmányt (vereinigten ständischen Ausschuss) ezenül időszakonként fogjuk egybehíni. 3) Az egyesült országgyűlésre és annak képviselőjére, az egyesült rendek választmányára, bizzuk: a) illetőleg a rendek hozzájárulását a törvényhozáshoz, azon együttmunkálkodást, melly a tartományi rendekre az 1823. ki jun. 5-kei törvény által, míg rendi közgyűlések nem tartatnának, ruházva volt; b) a statusadósságok kamatoztatása és törlesztésénél az 1820. ki január 17-kei törvény által kiszabott rendi együttmunkálást, menyiből az a statuskölesön ügybeni rendi küldöttségre (ständische Deputation für das Staatsschuldenwesen) bizva nincs; c) a folyamodási jogot benső, nem csupán tartományi ügyekben. Mundezt közelebb meghatározása szerint a mai napon kelt rendeleteknek: az egyesült országgyűlés alkotásáról; az egyesült rendi választmány időszakonkénti egybehívásáról 's jogairól; és egy rendi küldöttségnek alakításáról a statuskölesönök ügyében. — Midőn ezennel boldogult atyánk ő felsége ígéretein felül új adó kivetését, valamint a fenálló felemelést a rendeknek, német alkotmány lényegére alapuló, becélyezéséhez kötöttük, és az által alattvalónknak királyi bizodalomunk különös bizonyítványát adtuk volna, oly gyakran tanusított hűségök 's becsületességök iránt táplált és ugyanazon biztos reménnyel, mellyel őseink trónjára léptünk, várjuk el tőlök, hogy e fontos lépésünkben mellettünk legyenek, és egyedül a haza javára irányzott törekvéseiket erejükhez képest gyamolthandják, hogy azoknak sikere ne maradjon el. Erősítjük saját legfensőbb aláírásunk és királyi pecsétünkkel. Kelt Berlinben, febr. 3. 1847. Friderik Vilmos.”

AMERIKA. Polk elnök dec. 29. izenetet küldött a washingtoni congressushoz, mellyben a mexikói háboru idejére a köztársaság összes hadainak parancsoló fővezér alkalmazását indítványozta; továbbá nyilvánította, hogy a háboru sikeres folytatására az állandó hadsereget szaporítani 's a szerkezetében létező hibákat elhárítani szükséges. E czélra a hadügyi titoknoknak az izenethez mellékelt jelentése szerint tíz további állandó ezred létegesítését ajánlotta. — Az első javaslat a képviselők házában jan. 7-ken egyértelműleg felrevetetett. Másnap azonban indítványoztatván, hogy a ház a kérdést még egyszer vegye fontolóra, a fővezér kinevezése határozatba ment. A 10 ezredről bill is nagy ellenszűgésre akadt a házban, remény volt azonban, hogy némi módosítással keresztül fog menni. A senatus kedvezőbbnek mutatkozott az elnöki javaslatok iránt — A képviselő ház kemény ellenzékét képez a kormány ellen, 's annak még a következő javaslatokat magában foglaló billjét is félrevetette: 1) Hogy az elnöknek béke kieszközölésére Mexikóval 30.000 dollár engedessék át; 2) hogy az ujon szerzendő tartományokban a rabszolgatartás tilos legyen, ellenben azokból az uraiktól megszűkött rabszolgákat minden polgár kiadni tartozzék; végre 3) hogy a két köztársaság alkudozásából eredendő letelepülés biztosítására 2 millió dollár fordítassék. — A kormány hivatalos lapja kegyetlenül megvagdalta a democraticus pártot, azért, hogy az elnök theas és kávévám billjét győzelemre nem segítette. — A táborból Washingtonba jött hírek szerint Santa Anna 37.000 embert állított rendbe San Luis de Potosiban 's dec. 9. Saltillo felé közeledett e tekintélyes hadal. Mexiko fővárosban új forradalom ütött ki, melly által Herrera exelnök Almontét elűzte. E hirt vevén Santa Anna 7 ezredet küldött a lázadás elnyomására. Tampicoból azt írják, hogy ezen, az amerikaiak által elfoglalt parti várost 7000 mexikói siker nélkül iparkodott visszafoglalni. Herreran kívül Paredes és Ampudia is lázítják a mexikói népet.

Gr. Desseffy Emil vezérlete mellett szerkeszti Szenvey József.

Hivatalos tudósítások.

(107) Váltó megsemmisítés. (1, 3)

Glück Sámuel folyamodványa következtében Stern Ábrahám által elfogadott, 's Pesten 1846. évi augusztus 20-án kelt — azonban csak a keltet, a váltóbeli összeveté számmal és betűkkel 's az elfogadási aláírást, mind elfogadó kezével beírtakat magában foglaló 800 p. fol. (közönséges nyomtatott példányra vezetett) váltó megsemmisítésére, az illető végzés kihirdetése napjától számítandó 45 nap ily megegyezéssel tüztek ki, miszerint ha a felek között határidő eltelteig az érintett váltó elő nem kerülne 's folyamodónak vissza nem adatnék érőnkülének és megsemmisítettnek fog tekintetni. Eperjesti kir. váltótörvényszék 1847. évi februar 1-jén.

(117) Birói árverés. (2, 2)

F. évi februar 16-dik napján, reggeli órákban, az ujféren a Marokkoi-házban többféle butorok és ruhák váltótörvényszéki végzés folytán elfognak árveretenni. — Pest 1847. februar 10-ken. G e g u s D a n i e l kiküldött végrehajtó.

(118) Haszonbérlet. (2, 3)

A' főméltóság magyar kir. udvari kincstár rendelkezéséből a' megüritelt váci püspökség részéről ezennel közhírré tétetik: hogy Naszály hegyben Vác mellett helyezettett jelenleg báró Sina György ur által birt 3dik szám alatti kőbánya, melly iránt a' haszonbéri szerződés f. évi martius 31-ken szünend meg, ugyan f. évi april 1-5 napjától számítandó három egymás után következő esztendőkre folyó évi februar 20-án délelőtt Vácra az urad. igazgatói épületben levő urad. iródban, felsőbb jóváhagyás fentartása mellett tartandó újabb árverés után jónnan bérbe adandó lesz. Mmél fogva bérteni kívánók, a' feljebb kitett helyre 's időre délelőtti 10 órára 's szokott száztól számítandó tíz kamatos banatpénzsekkel, 's biztosítékul leköteendő értékeikről szóló hiteles bizonyítványokkal ellátva, azon megegyezéssel hivatnak meg: hogy a' bérlettelek az urad. igazgatói hivatalnál árverés előtt is bár mikor megtekinthetők; és hogy a' megüritet árak 's banatpénzek is kész ezüst pénzben lesznek leteendők. — Kelt Vácra februar 3-án 1847.

(110) Váltótörvényszéki idézés. (2, 3)

Gróf Mihály része kinek holléte nem tudatik, az ellene Helfer A. által 143 p. ft. s járuléki erejéig indított váltókereset tárgyalására folyó 1847. évi martius 3-ának reggeli 9 órája oly megegyezés mellett tüztek ki megjelenséi határidőül: miszerint ha akkoron panaszolt 's törvényszék előtt sem személyesen, sem ügyviselője által meg nem jelenne, védelmére Kocsis Imre v. ügyvéd a' Vtk. II. r. 214. §-a értelmében gondnoknak nevezetett. Kelt Pesten a' kir. e. b. vltzék 1847. évi februar 4-ken tartott üléséből.

(106) Birói árverés. (3, 3)

Rövid útu birói marasztalás következtében, Szvitek Károly ácsmesternek Szolnokban létező szilárd anyagokból épült több alkalmas szobákból álló csinos lakháza, és Zagynán tul verett fallal bekerített, és épületekkel is ellátott terjedelmes taragó-térsé, marasztalási összeg, kamat és eddigi költségekkel egybe véve, ezutani okozandok kivül 787 ezüst forint 46 kr. erejéig birói zár alá vétetvén, árveretésekre f. évi februar 20-dik napja Szolnok városába kitézetett. Mellyre a' venni szándékozók hivatalosak. — Kelt Alattyányon febr. 2-án 1847. B a l o g h J á n o s, Heves v. megyei alszolgabíró, mint végrehajtó.

(70) Árverési hirdetemény. (3, 3)

A' nagymltm m. kir. kincstár kegyes engedelméből közhírré tétetik: hogy a' tokaji kir. kincstári uradalom részéről, a' tolesvai és erdőbényei szőlőkben 1846. évsben termett 21 hordó két puttonos mászás és 16 hordó közönséges majorsági szinten ez évi termésű borok, továbbá: tokaji tarcazi és mádi folyó évi termésű 118 hordó 3 puttonos asszu bor, folyó 1847-dik évi februarius 22-dik napján Tarczalon tartandó nyilvános árverés után a' legtöbbet ígérőnek közpénz fizetése mellett eladatni fognak.

(114) Váltótörvényszéki idézés. (3, 3)

Komárom Györgynek az ellene Stammerger Pál által 5000 p. ft váltó iránt indított ügyében eszközölt idézetése iránt f. évi februar 1-5 napjáig mint eziránt kitűzött határidőig válasz nem érkezvén, a' fentnevezett alperes tárgyalás végett f. évi februar 19-ken reggeli 9 órákor 's váltótörvényszék előtt leendő megjelenséje ezennel idéztetik. — Kelt Pesten a' kir. e. b. vltzék 1847. februar 8-án tartott üléséből.

(318) Gábrly Sándor elleni csödpér. (2, 3)

49636. Arad vármegye törvényszékének jelentése szerint Gábrly Sándor táblabírói hitelezői csődületének határnapja 1847. évi februar 22-kére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Kiss Gergely főügyész, perügyelővé pedig Erney László uszti főügyész nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Karácson hó 29. 1846.

(325) Schuller Simon és társa elleni csödpér. (2, 3)

1082. Pest város tanácsa jelentése szerint Schuller Simon 's társa hitelezői csődületének határnapja f. évi februar 22-kére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Schönfeld II. — pergondviselővé pedig Emey János hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Boldogasszony hó 4-ken 1847.

(329) Breitner Zsigmond elleni csödpér. (2, 3)

1503. Pest város tanácsa jelentése szerint Breitner Zsigmond helybeli kereskedő hitelezői csődületének határnapja 1847. évi februar 22-kére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Deutsch Dávid, pergondviselővé pedig Andrásy János hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Boldogasszony hó 12-ken 1847.

(330) Fleischinger János elleni csödpér. (2, 3)

1504. Pest város tanácsa jelentése szerint, Fleischinger János helybeli ácsmester hitelezői csődületének határnapja f. évi februar 24-kére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Stocz József, pergondviselővé pedig Lombay Imre hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Boldogasszony hó 12-ken 1847.

(326) Sonnenberg Simon elleni csödpér. (2, 3)

1083. Pest város tanácsa jelentése szerint Sonnenberg Simon hitelezői csődületének határnapja f. é. februar 22-kére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Emey János, perügyelővé pedig Némethy Lajos hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Boldogasszony hó 4-diken 1847.

(2, 3) Pfalez Gusztáv elleni csödpér. (2, 3)

48670. Nagyszombat város tanácsa jelentése szerint Pfalez Gusztáv helybeli színház igazgató hitelezői csődületének határnapja 1847. évi februar 22-kére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká Emmer Ignác tanácsbeli, perügyelővé pedig Kunz Ignác alügyész nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Karácson hó 22. 1846.

(76) Biztosítási jelentés. (3, 3)

Alulírt főügyvivőségnek van szerencséje ezennel jelenteni, miszerint az ujon felállított fő-ügyvivőség Szegeden

Rath testvér uraknak

adatolt át, kik a' cs. kir. szab. trieszti Riunione Adriatica di Sicurta ügyeit fogják környékben igazgatni. — Pest, februar 1-jén 1847.

A' cs. kir. szab. trieszti Riunione Adriatica di Sicurta' magyar- és erdélyországi főügyvivősége.

Weisz B. és társa.

A' fennebbi nyilvánítás értelmében mi alulírtak a' cs. kir. szab. trieszti Riunione Adriatica di Sicurta' szegedi főügyvivőségének igazgatását mátol kezdve átvettük, és ajánljuk magunkat érdemes ügybarátainknak 's t. cz. közönségnek elleni biztosítások felvételére u. m. épületek-, áru- halmazok-, mezeitermek-, butorok- és baromállásokra 'stb. továbbá vizen és szárazon szállítandó javak biztosítására a' legutányosb jutalomdíj mellett, ugy szinte készszível ajánlkozunk minden, a' biztosítási ügyekre vonatkozó kérdések pontos megfejtésére. Szeged, februar 1-jén 1847.

Rath testvérek.

(103) Heckenast Gusztáv (1, 2) pesti könyvtáros- és kiadónál váci-utczában 15. sz. a. megjelent és minden hiteles könyvtárral kapható: Anyagi váltójog 1840-iki országgyűlésen hozott törvények szerint. Elméletileg és gyakorlatilag fejtegetve MAITHSTEINI WILDNER IGNÁCZ által. Fordította JÁSZAI PÁL. Nagy Srét. Pesten, 1841. Csinos borít. füzve 4 ft p. p.

Császár Ferencz, Váltótörvénykezési irománypéldák peres és nem-peres ügyekben. N. Srét. Pesten, 1842. csinos borít. füzve 5 ft.

(68) Halcsont-gyár ajánlás (6, 6)

Alulírt a' legtekélyesebben minden nemü hosszú és rövidre vágott halcsontokkal ellátott rakatárát a' legutányosabb árakon ajánlja, azon megegyezéssel: hogy ő bévásárlását folytonosan a' legelső kapható helyeknél teszi és így csupán a' bévásárlási haszonnal megelégszik. A' nagyban bévásárló t. cz. kereskedő uraknak egy igen jutányos ár ajánlatik, az ezen czikkeket újra eladó uraknak pedig a' nagyobb bévásárlásoknál még bizonyos percentek ajánltnak. Az írásbeli ajánlatokat bérmentesen tenni kéri

Widmayer Xav. Ferencz halcsont-gyáros (St. Ulrich Siebensterngasse Nro 155. Bécsben.)

(119) Felszólítás. (1, 3)

1847. évi januar 31-ken a' Heves megyei takarékpénztár részéről tartott közgyűlés határozata következtében mindazok, kik részvényök' fele részét, vagyis egy részvény után 50 p. fol. az intézet pénztárába mind e' korig befizetni elmulasztották, ugy azok is, kik egy negyedrészt befizetés teljessévével, a' másod negyedrészt esendősséggel hátra vannak felszólítatnak az eránt, hogy részvényük száma után esendősséget folyó évi februar hó utolsó napjáig mulatlanul befizetni sziveskedjenek, ezen záros határidő lejártával, a' nem fizetőnek az intézetnél minden igényei megszüntetvék, a' különben is keresetségre jutott részvény másnak fog átadatni, 's az első negyedrészen fizetett összeget

Göböl-ökör eladás.

Méltóságos vázsonkeői gróf Zichy Ödön ő méltósága kálói uradalmában találtatik eladásra 60 darab kihuzalt göböl-ökör, venni szándékozók, bővebb tudósítást vehetnek alolírtnál — Kálóz februar 6-án 1847. D u r n e i s z K o n r á d tisztartó.

(121) (1, 3) Bécsi zongora-raktár

Pesten, váci-utczában a' „3 gratia“ czimű házban. Alulírt, ki eddig bécsi zongorákból Pesten az első raktárt bírja ezennel tisztelettel jeleníti, miszerint ő huzamos időtől fogva, a' legihűsebb bécsi zongorakészítőkkel — kik közül többen az iparműkiállításnál arany- 's ezüst érdempénzzel jutalmaztatnak meg, nemcsak írásbeli, hanem szóbeli egyezkedésre is lépett, hogy neki csak jó- 's kitűnő zongorákat szállítsanak; ennél fogva ő mindazon zongorákért, mellyek raktárában vásároltnak meg, nemcsak szóbeli — de írásbeli jótállással is kezeskedhetik, és a' legutányosb árakért, azaz: 180 p. ftől 800 p. ftig árulja; ugyan ott régből zongorák ujjakkal cseréltetnek fel 's megvételnek tisztelettel ajánlja magát P é t e r W. polg. zongora-kereskedő.

(115) (2, 9) Eladó javak Zemlén megyében.

Tek. ns. Zemlén vármegyében a' Heggyalán, E. Bénye városában, néhai P. Józsa György ur tömegéhez tartozó, nemesi udvar-ház, vízi malom, több holdnyi szabad rétek, pinczék, négy darab kitűnő helyzetű szőlők, folyó 1847. évi martius 1-5 napján E. Bényén, — a' tarcazi nemesi udvar-ház pedig, mintegy ezer hordóra való pince, több hold szántó föld és egy legelső minőségű szabad nagy szőlő Tarczalon martius 3-án fognak közzárverés után eladatni. — Ezen javak szabad kézbeli addig is megszereshetők lévén; — azok, kik a' kített javakat akár egészben, akár részletekben megvenni kívánják, S. A. Ujhelyben Buday András Zemlén megyei főügyésznél teljes czél érhetnek. (62) (3, 3)